POŠTARINA PLAĆENA U GOTOVU

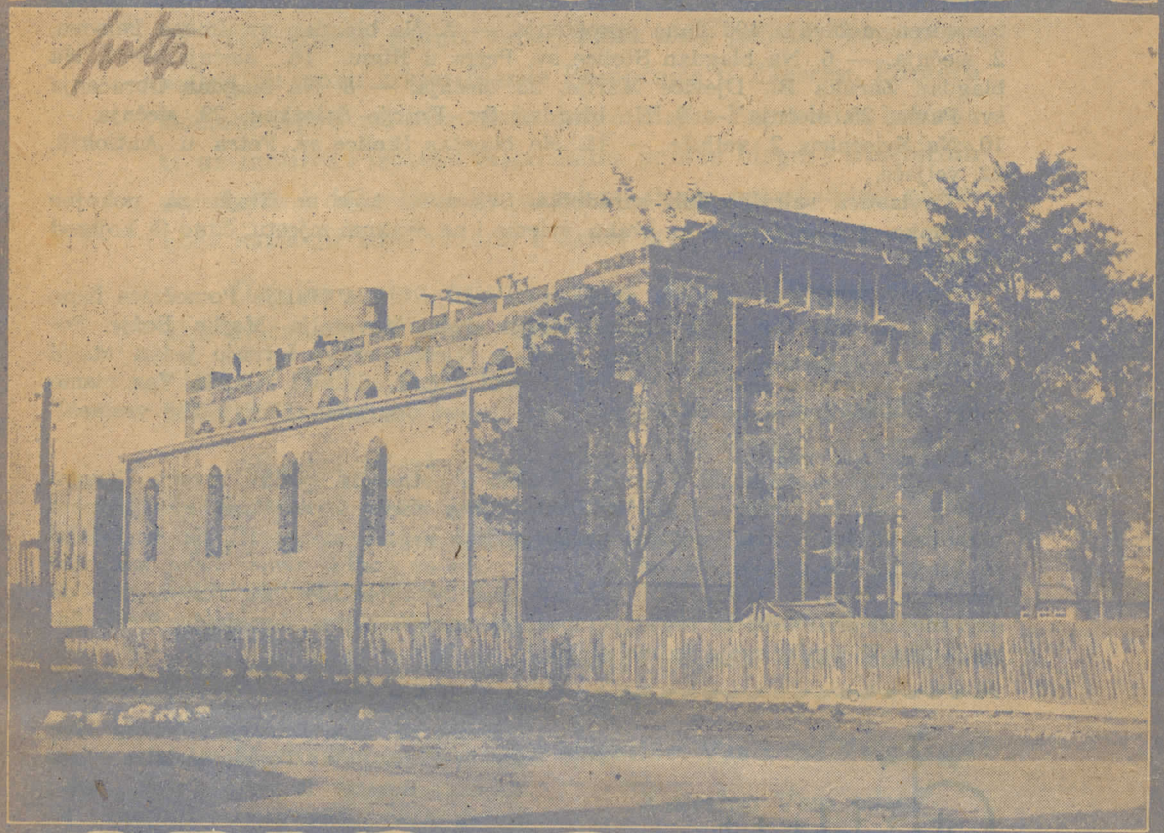

SALEZIJANSKI VJESTNIK

GODINA XV. SIEČANJ-VELJAČA 1944. BROJ 1.—2.

3550

NE ZABORAVITE!

Salezijanski suradnici, koji se izpovjede, prime svetu pričest, mole po nakani sv. Otca Pape i pohode koju crkvu ili javnu kapelu, mogu dobiti u mjesecima siečnju i veljači ova oproštenja:

Podpuna oproštenja: 1. Na dan, kad se novi suradnik upiše u Savez salezijanskog suradničtva. — 2. Jedanput na mjesec, u kojigod dan suradnik ili suradnica hoće. — 3. Svaki mjesec na dan vježbe za sretnu smrt. — 4. Svaki dan jedan podpuni oprost, ako uz koji svoj staležki posao pobožno izgovore jedan streloviti uzdah, a za svaki drugi streloviti uzdah, preko dana uz rad izgovoren, dobivaju 400 dana oproštenja. — 5. Na blagdan sv. Imena Isusova, 2. siečnja. — 6. Na blagdan Stolice sv. Petra u Rimu, 18. siečnja. — 7. Na blagdan Zaruka Bl. Djevice Marije, 23. siečnja. — 8. Na blagdan Obraćenja sv. Pavla, 25. siečnja. — 9. Na blagdan Sv. Franje Saležkog, 29. siečnja. — 10. Na Svieénicu, 2. veljače. — 11. Na blagdan Stolice sv. Petra u Antiohiji, 22. veljače.

Povlastica salezijanskih suradnika. Sve mise, koje se čitaju za pokojne suradnike, povlaštene su u svako vrieme i na svakom mjestu, čitao ih kojigod svećenik.

ODLUČITE SE! Sabirna akcija za gradnju crkve Marije Pomoćnice liepo napreduje. Ima već liepi broj plemenitih duša, štovatelja Majke Božje Pomoćnice, koji odlučiše, da u svrhu gradnje Njezine crkve žrtvuju jedan stalni mjesečni doprinos. Jeste li i Vi već stvorili sličnu odluku? Nikada Vas nismo toliko trebali kao sada. Jedan dio crkve je već dograđen. U najtežim vremenima stvaraju se najveća djela.

VAŽNO! Salezijanski Vjestnik je ušao u petnaestu godinu svoga života. Nikada nisu bili troškovi oko izdavanja tako visoki i potežkoće s odpremom tako brojne kao sada. Već smo prošle godine morali ustanoviti, da su izdatci za Vjestnik bili daleko veći od primitaka. Ove su godine ciene tiska još više poskočile. Zato će svima, koji primaju naš dvomjesečnik, biti razumljivo, da smo morali predplatu za 1944 god. povisiti na 100 Kuna. Suradnici! Širite Salezijanski Vjestnik, svoje jedino glasilo!

Grobovi zovu

Komarek Ana, Daruvar; Černej Hinko, Brod na Savi; Topalović Mila, Nova Kapela; Bezetay Roberto, Osiek, župk.; Buček Anka, Virovitica; Julijana pl. Kiepach, Zagreb; Tomislav vitez Pracny, Brod na Savi; Pišpek Franciska, Osiek; Kramarić Ivana, Zagreb; Belčić Vjenceslava, Zagreb; Unger Katarina, Karlovac.

Pokoj vječni daruj im, Gospodine, i svietlost vječna neka im svieti. Počivali u miru. Amen.

S dopuštenjem Nadbiskupskog duhovnog stola, broj 1838. Zagreb, 17. II. 1938.

SALEZIJANSKI VJESTNIK izlazi svaki drugi mjesec. Godišnja predplata Kn 100.— — »Salezijanski Vjestnik« izdaje Uprava salezijanskog suradničtva u Zagrebu, 17, Omiška ul. 2. — Predstavnik i odgovorni urednik Nikola Pavišić, Zagreb, Omiška ul. 2. Tisak Narodne Tiskare u Zagrebu, Kaptol 27. — Za tiskaru odgovara: Rudolf Vedo, Zagreb, Kaptol 27.

POVJERENIČTVO
ZA GRADNJU CRKVE
MARIJE POMOĆNICE
ZAGREB

P. n.

Navršila se godina dana, kako smo položili kamen temeljac za novu crkvu Marije Pomoćnice u Zagrebu. Pomoću Božjom i pod zaštitom naše dobre Majke Pomoćnice kršćana te uz molitve i izdatnu materijalnu pomoć blagih i nesebičnih suradnika i dobročinitelja uzprkos skoro nesavladivih poteškoća nastavili smo radom, i danas stoji crkva pod krovom.

Opipljivo smo osjetili pomoć Božju i zagovor Pomoćnice kršćana u časovima, kada ljudski govoreći više nije bilo izlaza te smo već pomišljali, da prekinemo radovima. — Neka bude vječna hvala i zahvala Mariji za svu pomoć!

Ali time da crkva stoji pod krovom, još nije sve svršeno. Trebat će još puno toga, prije nego se crkva preda svojoj svrsi. Zato nam nemojte uzimati za zlo, ako se u ime Majke Božje ponovno obraćamo na Vaše plemenito srdce usrdnom molbom, da nam pomognete bilo kojim darom. Tko Mariji daje, sebi daje! A Majka će Božja zapamtiti Vašu nesebičnu ljubav i ne će nikomu ostati dužna.

Marija Pomoćnica neka blagoslovi Vas i sve Vaše drage!

Zahvalno Vam odani

POVJERENIČTVO ZA GRADNJU CRKVE MARIJE POMOĆNICE U ZAGREBU

Zagreb, na blagdan Materinstva Majke Božje.

PRILOG SALEZIJANSKOG VJESTNIKA

GLASNIK MARIJE POMOĆNICE

TISKOPIS ZA GRADNJU CRKVE MARIJE POMOĆNICE NA KNEŽIJI U ZAGREBU

GOD. VII. 1944. BROJ 1—2

Zviezda mora

Tko ne zna moliti, neka ide na more . . .

Na moru ćete naučiti moliti.

Ne samo moliti, na moru ćete naučiti još nešto: štovati blaženu Djevicu Mariju.

O Marijo, zviezdo mora,
Svietli nama do na kraj!
Preko tvoga zagovora
Daj nam doć' u vječni raj!

Zar nisu uz more nanizana njezina najslavnija svetišta? Zar se nisu baš uz more smjestile u najgušćem špaliru, poput bielih labudova, male biele crkvice, posvećene njezinu imenu?

Gdje se nalazi najviše zavjetnih darova? — U Marijinim crkvama primorskih gradova.

Kad se čini najviše zavjeta pred Gospinom slikom? — Kad mornari kreću na more, na daleki put.

Zato nije čudo, što crkva oduviek zove Mariju **Zviezdom mora.**

Zdravo, Zviezdo mora,
Nježna Majko Krista,
Vazda Djevo čista,
Vrata rajskih dvora!

(Iz himna Zdravo, Zviezdo mora.)

Jednom je Blažena Djevica na osobit način pokazala, kako štiti one, koji se bore na moru za njezinu čast. Bilo je to god. 1571.

Osvojivši Carigrad (1453.) zaprietiše Turci, da će osvojiti Europu i uništiti kršćansku vjeru. Nikakva im zapreka nije stajala na tom putu. Za nekoliko godina osvoje Srbiju, prodru u srdce Ugarske, provale u Njemačku i opljačkaju je, opliene obale Jadranskog mora i zaustave se na granicama okrnjene Hrvatske. Sultan Selim II. osvoji Cipar, pogubi u jednom samo gradu 20.000 kršćana i baš se spremao, da se prebaci na lađama u Italiju.

Sveti Papa Pio V., koji je tada vladao Crkvom, obraćao se žarkim molbama na kršćanske vladare i nagovarao ih, da sklope savez protiv Turaka. Španjolski kraj Filip II., Emanuel Savojski, Genovežani i Mletčani pristanu na Papin poziv i oboružaju zajedničkim snagama jaku mornaricu, ali kudikamo slabiju od neprijateljske, te odjedre u iztočne vode Sredozemnog mora pod zapovjedničtvom španjolskog vojskovođe Don Ivana Austrijskog. Turske su galije već plovile prema Italiji. U vodama kod grčkog grada Lepanta dođoše u sukob s kršćanskim brodovljem. Bijaše pod večer 7. listopada god. 1571. Borahu se više od jednog sata, ali je bitka ostala neodlučna.

Dok su se kršćanski junaci borili u lepantskim vodama, u svim su europskim gradovima, a osobito u Rimu, pobožni vjernici dizali žarke molitve Blaženoj Djevici. S njima zajedno moli Papa Pio V.

I zaista! Molitve pobožnih vjernika nisu bile uzaludne. Blažena Djevica razširila je svoj majčinski plašt nad uzburkano more i bdjela nad onima, koji su se borili za pravednu stvar, za slavu njezina imena. Vjetar, koji je u početku bio povoljan Turcima, iznenada promieni svoj smjer, okrene se protiv njih i zavije neprijateljske lađe gustim oblakom dima. Kršćani upoznadoše u tom znaku vidljivu pomoć Blažene Djevice, skupiše iznova hrabrost, obkoliše neprijatelja s leđa, navališe na glavnu lađu, svladaše je i iztaknuše na njoj kršćansku zastavu. Pobjednički uzvik zaori iz njihovih grudi, a neprijatelj, koliko je ostao na životu, uzmaknu i nagnu u bieg.

— Slava Mariji, slava Mariji, — odjeknu iz više tisuća grla u mutnim vodama Lepanta.

Veličanstveni lik Zviezde mora lebdio je kršćanskim mornarima pred očima u času njihove borbe i njihove pobjede.

Sveti Otac Papa međutim, da izrazi zahvalnost cieloga kršćanskoga svieta prema Blaženoj Djevici, odredi, da se u lauretanske litanije, uz ostale zazive, metne jedan novi: **Pomoćnice kršćana, moli za nas!**

Tako je eto lik Zviezde mora, koji se onako očito pojavio nad vodama Lepanta, prvi puta u poviesti Marijina štovanja došao u vezu s imenom Pomoćnice kršćana!

Bit će zanimljivo, ako ovomu, što smo rekli, dometnemo jednu činjenicu novijeg datuma, kao dokaz, da je ime **Zviezde mora** našlo svoj posebni odjek u štovanju blažene Djevice pod zazivom **Pomoćnice kršćana.** Kad su salezijanci, sinovi sv. Ivana Boska, koji je proširio po cielom svietu štovanje Marije Pomoćnice kršćana, prije ovog rata završili radove oko povećanja bazilike Marije Pomoćnice u Turinu, onda se u ovoj krasnoj crkvi uz ostale brojne ukrase našlo i 16 prozora s divnim višebojnim slikama. Slike predstavljaju jednog anđela, koji u najrazličitijim pozama, pred očima Pomoćnice kršćana, koja se nalazi na glavnom oltaru, pjeva hvalospjev... Zviezdi mora.

Da ova misao dođe još više do izražaja, odlučili smo, da i u crkvi Marije Pomoćnice u Zagrebu, koja se već nalazi pod krovom, bude proveden isti nacrt. U osamnaest okruglih prozora srednje lađe bit će u osamnaest različitih poza unesen lik anđela, koji pjeva Mariji — Zviezdi mora — Pomoćnici kršćana.

Neka ovaj veličanstveni prizor, koji će biti ostvaren na prozorima nove Marijine crkve u Zagrebu uz napore svega hrvaskoga naroda, svjedoči, da Djevica Marija pomaže svojima na kopnu i na moru!

MILOSTTI MARIJE POMOĆNICE

Zahvaljujem se svetoj Majci Božjoj Pomoćnici za ozdravljenje moga muža te se i nadalje preporučam u njezinu moćnu zaštitu.

Marta Krištofić

Zahvaljujem se Majci Božjoj Pomoćnici za sretan povratak supruga.

Olga Petravić

Zahvaljujem se Mariji Pomoćnici za veliku milost, koju sam od nje primila.

N. Rakić

Ovaj skromni darak za crkvu Marije Pomoćnice neka bude kao moja zahvala Majci Božjoj, što mi je izkazala dvie velike milosti: vratila mi zdravlje i čuvala moju djecu u velikoj opasnosti, u kojoj su se nalazili. **Ivka Novoselić**

Bila sam težko obolila i morala bih se bila podvrći opasnoj operaciji. Tada sam se utekla u molitvi Majci Božjoj Pomoćnici. I gle! Bolest je prošla, a da nije bila potrebna nikakva operacija. Hvala Mariji Pomoćnici.

Antonija Adamčik

Zahvaljujem se Mariji Pomoćnici za milost, koju sam primio nakon devetnice, što sam je obavio u njezinu čast.

Vlado Jankovec, bogoslov

Zahvaljujem se Mariji Pomoćnici za obraćenje jedne duše, koja se obratila na samrti.

Marija Vlašić

Iz sveg srdca zahvaljujem Majci Božjoj Pomoćnici, koja mi je bila u pomoć kod mojih izpita i udielila mi mnoge druge milosti, za koje joj dugujem zahvalnost kroz čitav život!

Dolanjski

Zahvaljujem se Mariji Pomoćnici i sv. Ivanu Bosku za velike milosti, koje mi je Gospodin udielio njihovim zagovorom. **Slava Špejblih**

Nesreća je htjela, te sam jako ozliedila nogu. U silnim bolovima zagovorila sam se sv. Ivanu Bosku, da ću se javno zahvaliti u njegovu glasniku, ako mi noga ozdravi. Noga mi je ozdravila, i ja se eto zahvaljujem dragom svetcu.

Marija Sukić

Zahvaljujem se Majci Božjoj Pomoćnici, što mi se sretno vratio sin.

K. Tomašić

Zahvaljujem se Mariji Pomoćnici na svim milostima, koje mi je izkazala, osobito na posljednjoj, kad je ozdraviła moju bolestnu marvu, kojoj po ljudski sudeći nije više bilo pomoći.

Marija Jager

Izvršujem svoje obećanje i zahvaljujem se Mariji Pomoćnici, što mi je kćerka bila čudom spašena prigodom jednog bombardiranja. I dalje stavljam sebe i svoju obitelj u njezinu moćnu zaštitu. **Ivana Vuković**

Zahvaljujem se Mariji Pomoćnici, što sam se sretno povratio iz robstva.

I. Ledić

Šaljem mali dar za gradnju crkve u zahvalu, što nas je Marija Pomoćnica spasila od velike i očite pogibelji za život. Preporučam sebe i svoje pod njezinu zaštitu uviek, a osobito u ova težka vremena. **Kata Jozić**

Moj sin bio je već pri kraju studija, kad ga iznenada pozvaše u vojsku. Molio je odgodu, da svrši zadnje izpite, ali mu molba nije bila uvažena. Stoga se utekoh Majci Pomoćnici i zamolih, da se u istu nakanu mole i pitomci. Mila Majčica je uslišala zajedničku molitvu. Sin je doktorirao. Zato joj se od svega srdca zahvaljujem. Preporučam se i nadalje u njezinu moćnu zaštitu.

Ljubica Barč

Još se zahvaljuju Mariji Pomoćnici: preč. g. Ivan Vukina, Josip Bajić, Ilija Đandić, Bara Šiprak, Ida Šimunić.

Darovaše za gradnju crkve Marije Pomoćnice u Zagrebu

Utemeljitelji: Kralj Franjo, Mašina Ivanka, Adamčik Antonija, Brichta Feliks, Perković Slavko, Turina ing. Dr. Ivo.

Odlični dobrotvori: Očevčić Pavka, Fidrmuc Valerija, Kalafatić Blanka, Budiselić Marija, Grbac Franjica, Kiseljak Franjo, Lacković Gjuro, Ledić Ivo, N. N., Nemet Branko, Oehm Srećko, Kos Katica.

Graditelji: Antonić Marija i Drago, B. B., Benda Metod, Borovčak Ivan, Bošnjak L., Bošnjak Marija, Ciglar Bara, Obitelj Drvar, Dvoraček Antun, Ferenc Franciska, Filipović Ana, Förster Otto, Hermann Štefanija, Jakušić Barica, Jambres Olga, Jemrić ud. Olga, Kohek Ivan, Kolonić Apolonija, Kolundžić Terezija, Kranjc Terezija i Valentin, Kuhner Mijo i Ana, Magdić Josipa, Nagjorgj Marija, N. N., P. A., Peroš Antun, Obitelj Petrlić, Piškorić Marija, Pišmaht Drago, Ramljak Irma, Rebac Mitzi, Senović Katica, Slaviček Ljerka, Startz Julia, Šagovec Milka, Preč. Šimečki Josip, Šošjat Marija, Špehar Anka, Švagelj Ivan, Šurić Emilija, Teslić Petar, Udović Franjo, Uiberall Oskar, Vicić Krunoslav, Vladarski Stjepan, Waldvogel Marija, Zimić Ljubica, Zrinski Ana.

Ostali dobrotvori: Butković Franjo, Prpić Anka, Balanč Franjo, Baničin Ivan, Beissmann Andrija, Broz Stjepan, Vlč. Bučko Nikola, Cernjak ing. Stjepan, Cimermanović Ante, Dinter Emil, Filajdić

Marija, Filipović Mija, Galinović Elvina, Gjurski Olga, Glajh Ivan, Golubović A., Golubović Slavko, Grabner Marija, Grabonac Roza, Grebenz Katica, Grivičić Leo, Haslinger Marija, Hausberger Marija, Hejer Kristian, Horvat Andrija, Kalanja Stjepan, Presvj. Kapić Miško, Kereković Vlasta, Knebl B., Knebl Ruža, Kojdić Savo, Kolarek Franjo, Korboni Danica, Krišković & Krivec, Krišković Marta, Krivošić Anka, Msgr. Lončarić Dr Josip, Lugarić Marija, Mali Paula, Marčetić Rudolf, Maričić Olga, Mayer Slavko, Mijaković Maca, Mikas Mate, Modrušan M., Mrak Ivan, Nemeš Terezija, Mil. Normann grof. Julija, Pajnić Ivan, Pangerc Ana, Pavičić Andro, Pekarić Stjepan, Penić Josip, Pifat Zvonko, Polić Nevenka, Radočaj Mr. Milan, Rakić Marija, Rakuš Kata, Preč. Rusan Leopold, Scheidl Dr. Josip, Schönwald Zora, Schreiber Adam, Sedmak i Dr. Sertić Simeon, Slodej Marija, Šefc Bogomir, Š. F. Šiprak Ivica, Špejhlih Slava, Šušanj Stjepan, Šverer Dr. Franjo, Šverer Johann, Tomašić Katica, Topljak Milka, Turk Terezija, Tusić Julka, Vlč. Vukina Ivan, Zdvorak Franjo, Zrnc Gertruda, Žulić Andrija, Gavazzi Dr. Artur, Gyiketta Ružica, Haiduka Ivan, Heštera Paula, Jalušić & Ježić, Jurić Milka, Kiš Vesna, Matković Ante, Vlč. Ostoić Ivo, Paulay Ružica, Sever Valent, Vlč. Širca Ambroz, Vedo Rudolf, Banićin Andrija i Marija, Bemiler Marija, Bišćan Terezija, Boras Albina, Butković Dragica, Derdić Sofija, Dieneš M. Dolovčak Marija, Dugi Katica, Golubić Sofija, Hajnović Jelka, Hutina Viktor i Josipa, Jamnicky Albina, Jazić Julka, Kernic Anka, Koska Marko, Kraus-Katinčić i dr. Leško vić Stjepan, Lukičić Ivan, Majer Ivan, Preč. Majhršak Sigismund, Markulin Juraj, Matić Kata, Molt Marija, Pavić Albina, Pešelj Ana, Pondeljak Dragutin, Puškaš Pavica, Sernec Karlo, Stjepović Luka, Struhak Dragica, Šminderovac Salva, Tonković Anica, Vicković Blanka i Cecilija, Vučetić Katarina, Wagner Fr. Živković Katica, Falah Zorka, Kiš Alojzija, Maček Zorka, Raković Ruža, Rončević Dujmo, Srnka Karla, Žak Tomislav, Lalković Josip, Banić Antun, Uanić Ivan, Bažant Marija, Beljan Marija, Berc Dora, Berta Albina, Brkljačić ing. Ante, Buk V. Bukvić Jakob, Carnelutti Alfred, Čorko Milivoj, Derdić Rudolf, Dolušić Kata i Jana, Draganović-Harasti Dr. Dragan, Djurić Kata, Eichinger Rudolf, Ferić Ada, Ferić Štefica, Frkatović Zora, Gender Julijana, Graber Justina, Gračanin Ivan, Hajzler Katarina, Hamel Dragutin, Hang Liberat, Harasti Helena, Hauk Marija, Hečimović Josip, Hirschl Slavko, Horvat Franjo, Hutina Viktor, Ilić Gustav, Janešić Anka i Dragutin, Janjčec Jagica, Jazbec Fani, Jelošić Pavle, Jozić Kata, Juramić Maksimilijan, Justi Ida, Kanjuh Zvonko, Karlić Ljuba, Kirinić Ivkica, Kopić Marija, Kosendjak Marija, Kostelić Maja, Kralj Evica, Krenajz Jaša, Križan Štefanija, Križan Vida, Lacković Sofija, Lauš Marija, Leaković Mato, Lešić Kata i Liza, Madjer Zora, Magdić Stjepan, Mandl Aldo, Metzing Eva, Miladin Marica, Novoselac Alojzija, Padežanin Barica, Presvj. Pećnjak Krešimir, Penić Anastazija, Pereti Josip, Petrin Mr. Josip, Petrović Eva, Piasek &Pavlović, Pintar Elizabeta, Rancinger Franjo, Rancinger Josip, Reberski Josip, Rest Ivan, Seder Ivan, Seder Julijana, Seder Kata, Seder Sofija, Sušec Tomo, Šebi Katica, Šeler Martin, Škender Rozalija, Špejić Ljubica, Štimac Dragica, Štitić Vesna, Šuveljak Margita, Tkalec Marija, Tkalčić Josip, Ušak Elizabeta, Vajhsler Ana, Vodović Štefanija, Vrček Viktorija, Vučetić Nikola, Žugčić Martin, Ašenberger Štefica, Augustin Franjo, Bader Manda, Bajić Josip, Banovec Barica, Bartolac Stanislava, Bauer Andjela, Bauer Barica, Berkeš Mr. Milan, Bertić Franjka, Bezić dr. Josip, Bilić Manda, Bistrović Jelisava, Blas Josipa, Blašković Pero, Bogadi Ida, Boić Anto, Bošnjak Luca, Božanović Petar, Brajnik Alojzija, Brajša Dr. Ćiril, Brisag Ružica, Brkić Paula, Bujević Justina, Bunjevac Eva, Butković Pavica, Buzolić Adela, Caratan Dr. Jure, Cimperšak Petar, Crnčić Ivka, Čačić Luca, Čebular Josip, Dokozić Julija, Došek Elza, Dudović Agica, Endlicher Eleonora, Fabijanić Vinko, Fauton Bosiljka, Fritz Marija, Fundak Marija, Gačić Gaspara, Gačić Kata, Galinović Mladen, Galović Katica, Gašpert Terezija, Gjandić Ilija, Golob Ema, Gračanin Slavica, Grgić Petra, Halužan Milka, Hegedić Stanko, Heinz Oskar, Holjević Bara, Horvatin Marija, Hoško Julijana, Huber Terezija, Hudovernik Jelena, Indruh Milka, Ivančić-Kuhar Marija, Vlč. Ivić Josip, Preč. Ivšić Dr. Milan, Jager Marija, Jakčin Natalija, Jakšić Bara, Jakšić Roza, Jelić Marija, Jerčić Ljubica.

Revniteiji: Zgomba Ana, Učenice gimnazije čč. sestara Milosrdnica, ss. sv. Križa, Vinkovci, Abramović Uršula, Šurić Emilija, Startz Julia, Ferenc Franciska, Mužina Ljubica, Vlašić Marija, S. K. Zlatar, Leaković Mato, Jurica Huzjak.

Djeca za oltar: Hintermajer Nada, Dragošević Mladen, Lapih Milena, Beljak Dragutin, Minger Marijan, Umić Marijan, Ovčar Branko, Špehar Tomislav, Fuchs Zora, Cecić Gjurgjica, Kemfelja Antun, Crnolatac Ivan, Štrok Ivanka, Hruš Silvije, Košćak Stjepan, Podolšak Bogo, Horvatinović Ivan, Franjčec Tomislav, Botra Branko, Moser Judita, Čakaron Kristina, Jalšovec Zdenka, Zrnić Livio, Huzjak Jurica.

(Ostala imena sliede)

Tiskanje i razpačavanje dopušteno odlukom Državnog izvještajnog i promičbenog ureda od 8. V. 1.941. br. 148/41.

Salezijanski vjestnik

GLASILO ZA SALEZIJANSKO SURADNIČTVO

GOD. XV. SIEČANJ—VELJAČA BROJ 1—2

Don Boskovi posljedni dani

Jesi li već kada gledao zalazak sunca u krasnom večernjem rumenilu? Kakva li sjetnog razstanka!... Isto tako ljubkoočarajući razstanak, mogli bismo reći, bila je smrt svetog don Boska.

Zanimljivo je, kako neki ljudi, kad im se približava smrt, imaju podpuno jasnu, često puta dapače čudnu **slutnju smrti.** Da se o tom uvjerimo, nije nam potrebno daleko tražiti. Tako na pr. mnogi vojnik polazeći u boj jasno sluti: ne ću se više vratiti! Slično je bilo s don Boskom. Kad je devet mjeseci prije svoje smrti 13. V. 1887. bio primljen u privatnu audienciju kod pape Lava XIII., rekao je: »Star sam, sveti Otče, imam već dobrih sedamdeset godina: to je moje posljednje putovanje i kraj svih mojih podhvata. A ipak, ja bih tako želio prije svoje smrti još jednom vidjeti vašu svetost i primiti vaš blagoslov!« Ne zvuči li iz tih rieči uz ljubav i privrženost svetoj stolici također posve određena slutnja smrti? — Koja 4 mjeseca kasnije, 20. X. 1887., pošao je don Bosko u Foglizo, da podieli devetdesetidvojici svojih novaka kleričko odielo. Na povratku reče don Rui: »Iduće godine obavit ćeš taj obred ti, jer mene tada više ne će biti!« Tako jasno vidio je on budućnost!

Pa ipak, tko ga je tada gledao, sa sigurnošću je pomišljao: Don Bosko se vara! On je naime, sjećajući se rieči, koje je jednom rekao don Barberisu: »Tako dugo, dok ne čujem zvono, koje će mi svojim cinkanjem dati znak za odlazak, ne ću ostati prekriženih ruku«, — još uviek bio neumorno radin, odgovarao je na pisma, snovao nove podhvate, primao posjete i t. d. A kad bi mu tko predložio, neka se malo štedi, rekao je: »Dok bude u meni i jedna iskra života, žrtvovat ću se za duhovno i tjelesno dobro svoga bližnjega!« 6. XII. odvukao se posljednji put u crkvu Marije Pomoćnice, da jednoj skupini misionara prigodom odlazka dade svoj blagoslov. Nije se zadovoljio samo savjetima, što ih je napisao u svojim Uspomenama, nego je tada sastavio i neka posebna pravila svojim nasljednicima. Pred njegovim je duhom uzkrsla još jednom čitava salezijanska obitelj pitomaca, salezijanaca, suradnika i dobrotvora po čitavom svietu. Tih je dana svakome ostavio po koju srdačnu i ljubku rieč za uspomenu. Tako je među ostalim zapisao, neka se njegovi dobročinitelji nastave moliti za nj, ali da mogu također biti sigurni, da će on, čim uđe u nebo, moliti Boga, da ih neprestano blagosiva u podhvatima. Nije li to uistinu vesela viest za sve naše zaslužne suradnike i suradnice? 7. XII. bane neočekivano Monsignor Cagliero koji je bio čudom spašen i kojemu je prigodom smrtonosnog pada u Kordi-

ljerima neki unutarnji glas rekao: »Pođi u Turin i budi kraj don Boska u njegovim posljednjim trenutcima!« Sa suzama radostnicama primio je svetac svog velikog misionara i jednu malu Indijanku, koja mu je u ime svog plemena priprostim riečima zahvalila za poslane im misionare. Nekoliko dana kasnije, 11. XII. mirno je odslužio svoju posljednju svetu misu, u privatnoj kapelici, koja je još danas sačuvana u svom prvobitnom stanju. U njoj se još danas mogu vidjeti one znamenite izpoviedaonice, u kojima je svetac činio tolika čudesa milosti.

Zadnji njegovi penitenti, dječaci, koji su se kod njega imali sreću izpovjediti, bili su tridesetorica studenata iz viših razreda u oratoriju, koji one njegove jedinstvene ljubavi nisu nikada u životu zaboravili.

Dan zatim izvezao se don Bosko na svoju prvu i posljednju šetnju, da se naužije malo svježega zraka. Vraćajući se sretne jednog svog bivšeg pitomca, generalnog direktora, profesora Fabra iz Pinerola, koji je baš radi toga došao u Turin, da još jednom vidi don Boska. Svetac dade zaustaviti kočiju te nakon srdačnog razgovora reče profesoru one znamenite rieči, koje mogu služiti kao uspomena svim bivšim pitomcima: »Misli na spas svoje duše, živi kao dobar kršćanin!« Došavši kući morao je don Bosko odmah u krevet, i to zauviek...

Od tada je njegovo stanje bivalo sve to slabije. Za Božić primio je svetu Pričest već kao popudbinu. Možete misliti: bili su to žalostni praznici za cielu kuću. Samo don Bosko, uviek veseo, nije izgubio svog vedrog razpoloženja. Jednoga dana, kad su se bolničari među sobom razgovarali, kako bi mu mogli što bolje promieniti krevet, rekao im je: »Pa, što to toliko treba! Svežite mi jednostavno uže oko vrata i povucite me na drugi krevet!« No ipak, njegova smrt ne poznaje šale! Uviek bliže pridolazila je ona bolestničkom krevetu, kao da hoće reći: Pođimo! U tim sudbonosnim trenutcima, kad je don Bosko već lebdio između života i smrti, mnogi su prikazivali svoj vlastiti život Bogu, da bi don Bosku produžio zdravlje; samo bolestnik nije se dao sklonuti, da moli za svoje ozdravljenje. On je neprestano govorio: »Neka se na meni izpuni volja Božja!» Tad su se pokušali poslužiti lukavštinom. Među mnoge strelovite molitvice i uzdahe, koje su don Bosku prišaptavali i koje je on zahvalno običavao ponavljati, netko je umetnuo neposredno i ove rieči: »Sveta Djevice, daj da ozdravim!» Ali don Bosko, lukav kako je bio, nije se dao prevariti.

Uzprkos tome, osjećao se 6. siečnja na mahove skoro podpuno dobro. »Što Bog može po svojoj moći, to Ti Djevice možeš molitvom,« rekao je tada i opet je primao posjete. Tako n. pr. primio je vojvodu od Norvolka (Englezka), kardinala iz Pariza, i dva biskupa iz Triera i Kölna.

Veselje radi tog čudnovatog poboljšanja bilo je neopisivo. Ali još veća je bila žalost, jer bijaše tako kratkotrajno. 25. siečnja naime bilo je svakome jasno, da položaj postaje sve ozbiljniji, nu uzprkos najljućih boli nije preko njegovih ustana, za svih 40 dana, koje je proveo u krevetu, prešla ni jedna pritužba, kako tvrdi don Rua. »Sve prolazi, pa tako će proći i to!« rekao je svetac don Sali, koji ga je sažaljevao. Često je poljubio razpelo, znak našega spasenja, a pri pogledu na jednu sliku Majke Božje rekao je: »Da, u Mariju sam uviek stavljao sve svoje pouzdanje«. Združen s Bogom kao uviek, bio je prijateljski razpoložen i pun ljubavi prema svima, koji su bili oko njega, a osobito je bio zahvalan i za najmanju uslugu. Prema svojim liečnicima i bolničarima vladao se isto tako smatrajući ih svojim velikim dobročiniteljima.

29. siečnja, na praznik sv. Franje Saležkoga, primio je posljednju sv. Pričest. Čitav dan ležao je kao bez sviesti, samo od časa do časa prozborio bi: «Majko, Majko, sutra, sutra... »Isuse Marijo i Josipe, vama darujem svoju dušu!« — »U tvoje ruke, Bože, preporučam svoj duh!« — »Marijo, otvori mi

nebeska vrata.« Često mu je ponestalo glasa. Samo pred večer uzpravio se još jednom, podigao ruke k nebu i izustio svoje posljednje rieči: »Budi volja Božja!« Malo zatim klonula mu je malko desna ruka, tako da ju je tek težkom mukom mogao nekoliko maknuti. Tad podignu, bilo je to tokom iste noći, svoju lievicu u vis, kao da želi ponuditi Bogu ponovno žrtvu svog života. Kakve li ganutljivosti!

Međutim je u Oratoriju nastao grobni muk. Tek 30. siečnja primjetili su dječaci u priprostoj don Boskovoj sobici tajanstveni dolazak i odlazak. Što se to događa? U dugoj povorci redaju se salezijanci, klerici, i đaci viših razreda mimo umirućeg otca, da ga još posljednji puta vide i da mu suznih očiju poljube ruku... A don Bosko ležaše nepomičan, napo zatvorenih očiju, silno pateći, a ipak se sladko smiešeći svima. — Dan nakon toga, oko 2 sata po ponoći, nastupio je smrtni boj. U tren oka napuniše sobicu svećenici, klerici i laici. Don Rua vodio je ruku umirućeg otca, koji je zadnji put blagoslivao plačuće sinove. Oko 5 i tri četvrt molio je Mons. Cagliero vječno liepu crkvenu molitvu za umiruće, koju svaki svećenik moli prigodom posljednjeg rastanka duše: »Pođi, kršćanska dušo, s ovoga svieta u ime Boga Otca svemogućega, koji te je stvorio, u ime Isusa Krista, Sina Boga živoga, koji je za te trpio, u ime Duha Svetoga, koji se u tebe izlio, u ime slavne i svete Bogorodice Djevice Marije, u ime blaženoga Josipa, dičnog zaručnika te iste Djevice, u ime anđela i arkanđela, u ime priestolja i gospodstava, u ime svih svetih...«

Molitva je polako nestajala... Na svršetku odjeknuše s tornja bazilike tri snažna udarca. Bijaše tričetvrt 5! Grudi umirućeg su se težko dizale i spuštale. U to zabrujiše zvona Anđeoski pozdrav... još samo tri duboka uzdaha, i... don Bosko je bio mrtav. Otišao je u vječnu domovinu, otišao je kući, k Otcu nebeskome, da za uviek uživa ono, »što je Bog pripravio onima, koji ga ljube!«

Prozori u crkvi Marije Pomoćnice (Knežija - Zagreb)

Zdravo, Zviezdo mora!
(Prvi prozor)

Mila Božja Mati!
(Drugi prozor)

Ubog na zemaljskim dobrima, bez ijedne banice u džepu, ali bogat ljubavlju i dobrim djelima, stupio je pred priesto Gospodnji.

Bilo je to 31. siečnja 1888. u 3/4 5 ujutro. Svetac je dosegao starost od 72 i po godine.

Sv. Franjo Saležki i sv. Antun Padovanski

I u šestnaestom vieku bilo je ljudi, koji su rado zbijali šale na račun vjere, izvrgavali ruglu sve, što je vjersko i trudili se, da oduzmu evropskim narodima ono, što su imali najbolje: katoličku vjeru.

Tako su se osobito rado rugali onima, koji su štovali sv. Antuna Padovanskog. Kad bi tko naime izgubio kakvu stvar, obratio bi se odmah, pun pouzdanja, velikom padovanskom čudotvorcu. Taj je običaj bio svuda razširen. Nevjernicima je to davalo povoda za najneukusnijè šale. Sveti je Franjo Saležki odlučno pobijao njihove neosnovane kritike. »Bog hoće«, govorio bi, »da ljudi zagovorom sv. Antuna nađu izgubljene stvari. Zagovorom toga svetca Bog čini mnoga čudesa. Čemu dakle poricati očigledne činjenice?«

Drugi se puta naš svetac obratio nekom liberalcu, koji je također izsmjehivao štovanje sv. Antuna, i rekao mu: »Moj gospodine, moja je iskrena želja, da obojica učinimo zavjet sv. Antunu, neka nam pomogne naći ono, što smo izgubili i što danomice sve više i više gubimo: vi kršćansku bezazlenost, a ja poniznost, na koju često zaboravljam u praktičnom životu«.

Ave Maria!

Noć je već pala
na gusti gaj,
Kroz oblake prodro
mjeseca sjaj.

S crkvice zvono
maleno zvoni,
I sveti pozdrav
šalje Madoni.

Pogled se diže
k nebu gore,
Ustne skrušenu
molitvu zbore.

Ah, kako godi
i duši prija,
taj večernji pozdrav:
Ave Maria!

Vladimir

E, pa idite k pumpi...

Obično bi don Rua izkušao osobe, koje su željele stupiti u salezijansku družbu tim, da im je nedjeljom u večer povjerio sat katekizma, neka ga održe unutrašnjim pitomcima ili omladincima.

— Ništa pametnije od toga, pomislio sam ja, mladi svjetovni svećenik, koji sam htio stupiti među salezijance. Ništa pametnije, nego nas poslati odmah u prvu vatru na pravo radno polje don Boskovo!

Ja sam dakle dobio dva prva razreda klasične gimnazije, oko 120 dječaka. Pripravio sam se za sat, što sam bolje mogao, kod čega sam se poslužio načinom, koji su me naučili u sjemeništu. Napravio sam sebi mali nacrt, koji mi se činio osobito zgodan. Govorit ću im o važnosti katekizma, o koristi ove nauke i na koji ga način treba učiti. To su bile tri točke, koje sam kanio razviti pred svojim mladim slušateljima.

Poslije početne molitve započnem posao. Nu nisam izustio ni trideset rieči, kad se u klupama diže neki žamor, koji se doskora pretvori u brbljanje. Moji učenici bili su svi novi, nevični ikakvoj disciplini, a osobito ne zavodskoj. Buka je sve više rasla, tako da je konačno posve nadjačala moj slabi glas i nije mi dala, da nastavim.

Iz sredine ove dječje rulje diglo se je od časa do časa koje čestito srdašce sažalievajući me radi smetenosti i daju-

ći drugovima upute, da šute. Sve je bilo uzalud.

Onda sam pokušao ovaj način: naglo sam prestao. Najedanput žamor zamukne, ali započne iznova, tek što sam otvorio usta.

Onda sam podigao glas nastojeći nadvikati samu galamu. Djeca su me pogledala iznenađeno, a onda su sasvim nesmetano nastavila svoj posao brbljanja, a da nisu pridavala nikakove važnosti momu nastojanju, da ih umirim. Napokon je zazvonilo, i ja sam se požurio, da završim svoj sat s molitvom: Hvala ti, svemogući Bože, osjećajući dobro, kako me djeca prate milim, sažalnim pogledima.

Iz razreda sam se jednim korakom našao kod don Rue, da mu pripovjedim svoj poraz. Saslušao me je pozorno, a za utjehu mi je dao ovaj savjet: »S početnicima je uviek tako, jer još ne poznaju dobro svoju okolinu i družtvo. Nu već kod sliedećeg sata bit će bolje.«

— Oh, ja držim, da će kod sliedećeg sata biti isto. To su posve novi pitomci. Previše ih je. Moja su pluća preslaba. Nemam odvažnosti, i ne posjedujem nikakva izkustva.

— Ne klonite duhom, opet me je don Rua bodrio. Mogu vas uvjeriti, da će sliedeći put biti mnogo bolje. Da, zbilja! Jeste li pripravili koju liepu pripoviedku, da im je pripovjedite?

— To nisam.

—Ne? K djeci mora čovjek uviek doći s kakvom liepom pripoviedkom. Treba pričati sve pojedinosti. Tako ćete ih pridobiti i pobuditi njihovu pažnju.

Sliedeće nedjelje došao sam dakle s jednom liepom pripoviedkom. Kad sam vidio, kako njihova halabuka prelazi sve granice, počeo sam im pripoviedati. Jao! Nisam dospio ni do sredine. U početku su dosta pažljivo slušali. Ali kako oni u zadnjim klupama nisu mogli čuti, o čemu se radi, počeli su brbljati. Žamor se širio od klupe do klupe, dok me nije sasvim nadvikao. Drugi poraz bio je jednak prvomu.

Vazda Djevo čista
(Treći prozor)

Vrata rajskih dvora
(Četvrti prozor)

Zdravo, milosti puna!
(Peti prozor)

»Ako se uzme« pomislio sam u sebi, da sam došao raditi u odgojni zavod za sreću mladeži, onda je žalostno, da nisam sposoban održati niti jednog sata iz katekizma. Hoću li ikada moći prebroditi ovu potežkoću?«

Don Rua, kojemu sam pošao još iste večeri, opet me je sokolio uvjeravajući me, da je to sasvim obična pojava kod odgojitelja novajlije, i da će sve biti bolje.

Moja je malodušnost, kako si može svatko predstaviti, bila velika. Tada sam se utekao k don Bosku i potanko mu izpripovjedio svoj dvostruki poraz izrazivši ujedno bojazan, da ne ću moći zadovoljiti niti najbitnijim zadaćama salezijanskog života.

— Kako, uzvrati mi on, kao dobri otac, vi se dajete smesti od stotinjak djece, koja ni govora da bi bila zla, nego su obratno spremna slušati vas i učiti se od vas. Trebate se samo međusobno bolje upoznati.

— Lako je to reći, ali kako ću to provesti?

— Nije težko ni provesti. Umiešajte se među njih kao iskreni njihov prijatelj vladajući se kao jedan od njih.

— Ali kada, ali gdje da se umiešam? Ne znam ni igrati ni trčati ni zabavljati se. Moje slabo zdravlje zabranjuje mi takav način športa.

— E, pa idite k pumpi! Za vrieme doručka i južine naći ćete tamo hrpu djece, koja čavrljaju o svemu po malo: o igri, o školi, o naucima. Približite im se nenapadno, postanite im prijateljem, i sve će biti dobro.

Ovaj savjet mi je vratio nadu, premda nisam u onaj čas podpuno shvatio njegovu vriednost. Odlučio sam, da ga se doslovce držim. Za vrieme doručka postavio sam se kraj pumpe, koja je nekada crpla vodu iz staroga zdenca kuće Pinardi, a sada je crpe iz rezervoara, ali je još uviek na istom mjestu. U ono vrieme sastojao se doručak djece iz jedne žemlje, koju su im dielili poslie svete mise. Tek što su je dobili u ruku, djeca su po nekom starom običaju odtrčala i skupila se oko pumpe, da tamo pojedu svoju žemlju. Sa zadnjim zalogajem razpršili bi se po vrtu i pohrlili igrati. Blizina ove pumpe bila je zbilja jedna stratežka točka.

Postavio sam se ovamo, kao na kakvu izvidničku postaju. Sve onako šetajući pod arkadama, koje su bile u blizini, nisam puštao s vida ni pumpe ni njezinih mušterija, koje su slastno jele svoju žemlju. Dok su jedni svoju žemlju zalievali čašom bistre vode, drugi su se razgovarali o svemu i svačemu: o zadaćama, satovima, ocjenama, o vladanju i o pojedinim školskim predmetima. Jedan govori o latinskoj zadaći, koja je veoma težka, drugi o posljednjem geometrijskom problemu, a treći izražava posve otvoreno želju, da ostane s don Boskom, kad svrši svoje nauke.

Približim se dječacima i započnem s njima razgovor. Razpitujem se o njihovim brigama, naklapanjima, potežkoćama. Pitam ih, koji izrađuje najbolje svoje zadaće, koji je najbolji u računstvu, pače sam se usudio zapitati ih i to, kako im se sviđa vjeronauk. Dok sam se tako razgovarao s jednima, opazim, da se drugi približuju i sve se više jate oko mene. Sva ta djeca, koja su mi se činila jučer tako strašna, sada su tako mila. Iskreno odgvaraju na moja pitanja. Tada dođe red na ono, što mi je bilo najviše na srdcu: »Zašto vi tako halabučite pod satom vjeronauka?« Na moje pitanje čudom su se začudili. Nipošto me nisu htjeli svojom halabukom raztužiti, a da su znali, da će me uvrieditи, bili bi sigurno pazili. Ali eto: dvojica su započela brbljati, drugi su prihvatili, a jer ih učitelj nije ukorio u pravo vrieme, mislili su, da mogu slobodno brbljati i dalje. Ukratko, vidio sam, da se naše duše nisu bile razumjele. Išle su svaka svojim putem, i ne bi se možda bile nikada srele, da me don Bosko nije poslao k zdencu.

Više sam puta kroz tjedan dolazio k ovomu zdencu. I — treba li reći? — sliedeće nedjelje, kad sam opet predavao katekizam, naišao sam na najposlušniju pažnju. Moja liepo pripray-

ljena pripoviest osobito im se je svidjela. Pobjedio sam, jer sam predobio povjerenje i srdca svoje djece.

* * *

Ovaj ljubazni prizor, što je vrlo poučan za odgojitelje i roditelje, zapisao je don Vespinjani, član vrhovnoga zbora salezijanske družbe, koji je dugo vremena radio u Argentini žanjući velike uspjehe među nepoznatim narodima prostrane američke republike.

Neobično iznenađenje

U jednom hrvatskom gradu sretoše se dva mladića, koji se nisu vidjeli već dulje vremena. Jedan je od njih bio vojnik, a drugi sjemeništarac. Jedan je služio zemaljskom vladaru, a drugi se spremao, da stupi u službu nebeskog kralja.

Nakon kratkog razgovora reći će vojnik sjemeništarcu:

— Slušaj, prijatelju! Meni se čini, da nema nesretnijeg čovjeka od tebe. Tolike se godine moraš mučiti i učiti, toliko klupa izlizati, pa opet ne ćeš biti nikada svoj čovjek. Nikada ne ćeš imati svoje kuće ni porodice!

Zatim mu je dobacio još nekoliko rieči, a kad je svršio, reče mu sjemenistarac:

— Ljuto se varaš, moj prijatelju, kad tako jednostrano sudiš o mojoj sreći. Istina, ima mnogo toga, što ću još morati pretrpjeti i čemu ću se u životu morati odreći. Ali zar da iz straha pred potežkoćama prestanem težiti za idealima, koji će usrećiti ne samo mene, nego i moga bližnjega? Ti me nazivaš najnesretnijim čovjekom na svietu, dok se ja uistinu smatram najsretnijim. Ti osjećaš sreću, koju će ti pokloniti ljudi i stvari ovoga svieta i koja će zato biti ovisna od onih, koji ti je pruže. Ja osjećam sreću, koju će mi dati Bog i koja će biti vječna. Nema zadovoljstva, koje bi se moglo uzporediti s onim, što ga ulieva u dušu Bog. Ti imaš svoje ideale, koji su zemaljski. Moji ideali jesu Bog i Blažena Djevica Marija.

Vojnik je bio veoma iznenađen. Pogledao je svoga druga i zašutio. M. P.

Blagoslovljena ti među ženama
(Šesti prozor)

Zdravo, kraljice neba!
(Sedmi prozor)

Zdravo, gospodarice anđela
(Osmi prozor)

Majko, ovo tebi . . .

Onoga dana, kad je nebo zatvorilo novi život u tvoje krilo, osjetila si nadzemaljske radosti majke. Jesi li već tada počela osjećati, da je sudbina tvoga djeteta u tvojim rukama? Da ti je na milost i nemilost povjerena najveća dragocjenost svieta — čovjek?

Majko, od tebe je ovisno, hoće li tvoje diete doći u nebo!

Sretna ona djeca, koja imaju svete majke. Zapravo moramo priznati, da su svi veliki i sveti ljudi imali velike i svete majke. Pomislite samo na majku sv. Augustina, sv. Ivana Boska, sv. Ivana Vianneya, Petra Barbarića . . .

Sveti je Ivan Vianney rekao: »Da su majke naših dana svetije, koliko bi više djece odgojile za nebo, koliko manje za pakao!«

Poznavao sam jednu pobožnu majku, koja je imala pred očima samo jedan cilj: da svoju djecu odgoji za Boga i u strahu Božjem. Imala je potajnu želju, da bi barem jedan njezin sin postao službenik oltara — svećenik. Bila je žalostna, kad je gledala, kako nijedno njezino diete ne dolazi samo od sebe na tu pomisao. Ona nije nikoga silila, ali nije ni klonula duhom. Da dođe do cilja, upotriebila je pravo sredstvo: čestu i pobožnu molitvu. I gle! Njezina molitva, koja se činila bezplodnom, nije ostala bez ploda. Jedan od njezinih sinova reče joj jednoga dana posve odlučno: »Majko, ja želim postati svećenik«.

Majka je ove rieči zatvorila u nutrinu svoga srdca, kao što školjka zatvara biser . . . i dalje se molila.

Danas se njezin sin nalazi u sjemeništu.

Majka se još uviek moli . . .

Hoće li njezin sin postići ono, za čim žudi?

Sigurno.

* * *

Majke! Budućnost je vaše djece u vašim rukama!

M. P.

Tko pogrdi ime Božje, treba da umre; neka ga kamenuje cieli narod.
(Lev. 24. 16)

Don Bosko govori

(Kazna kao odgojno sredstvo)

Izniet ćemo nekoliko misli o kaznama, što ih je don Bosko u obliku savjeta dao svojim sinovima salezijancima.

— Odgovaram, — kaže svetac, — na vaše želje, što ste mi ih često izrazili, i dajem vam ove savjete i smjernice o kažnjavanju, kako se ne biste trebali kajati poslije nepravilnog postupka, a osobito zato, da učinim dušama mladih ljudi, koje nam šalje Provdinost, što moguće veće dobro. Primienite ih, i ja vas uvjeravam, da će vas znatno pomagati u svetom i težkom poduzeću vjerskog, moralnog i intelektualnog odgoja mladeži.

Način, koga se moramo uobće držati, jest predusretni, a sastoji se bitno u tome, da volja naših pitomaca izvršuje naše zapoviedi bez i najmanjega vanjskoga pritiska. Tko odgaja na ovaj način, taj mora znati, da ne smije upotrebljavati prisilnih sredstava. Tu vriedi samo nagovaranje i ljubav.

Ali treba priznati, da ljudska narav, koja je sklona zlu, mora gdjekad biti strogošću prisiljena, da vrši dužnost. Stoga držim potrebnim podsjetiti vas na neka načela, kojih ćete se morati držati, kad budete upotrebljavali ovo osjetljivo sredstvo.

Prije svega, ako uistinu želite dobro djeci i hoćete ih sklonuti, da vrše svoju dužnost, morate se neprestano sjećati, da zauzimate mjesto njihovih roditelja.

Budete li se smatrali drugim otcima mladeži, vi ćete osvojiti njihova srdca i nikad ne ćete kazniti bez razloga i pravde. Ako gdjekad budete morali i kazniti, osjećat ćete vrlo dobro, da to radite samo zato, jer ste primorani vršiti svoju dužnost. Kada ćete upotrebiti ovo sredstvo? Koju vrst kazne morate prihvatiti? Tko je mora odrediti? Evo tri točke, koje želim s vama pretresati!

Treba kazniti istom, kad su izcrpena sva druga sredstva

Koliko sam se puta, dragi moji, osvjedočio u svom dugom životu o mudrosti ovoga pravila!

Istina, mnogo je lakše razljutiti se, nego li sačuvati strpljivost, groziti se djetetu, nego li ga osvjedočiti, da je zastranilo. Našoj nestrpljivosti i našoj oholosti više se sviđa slomiti one, koji nam se opiru, nego li ih blago kazniti, toliko koliko je potrebno. Ljubav, koju vam preporučam, jest ona, koju je upotrebljavao sv. Pavao, kad je korio svoje novoobraćenike.

Koliko puta su ga vidjeli, gdje moli i zaklinje one krhke duše, koje su znale biti kojiput neposlušne, i njihova se revnost nije podudarala s njegovom!

Vođen ovim načelom preporučam svima ravnateljima naših kuća, da naši sinovi upotrebljavaju samo otčinsko kažnjavanje, i to samo posebice, u četiri oka. Nemojte nikad javno dieliti ukore, osim ako treba spriečiti sablazan ili je popraviti, ako je već učinjena.

Ako vaša prva opomena ništa ne koristi, govorite o stvari s onim zavodskim poglavarem, koji ima utjecaja na krivca; a onda govorite o tom osobito s dragim Bogom. Htio bih, da u ovoj

Slavna kraljice svieta!
(Deveti prozor)

Djevice čudesna, najblaža od sviju!
(Deseti prozor)

Ružo otajstvena!
(Jedanaesti prozor)

stvari salezijanac bude sličan Mojsiji, koji je stotinu načina smišljao, kako da umiri Boga, koji se srdio na Izraelce.

Riedko sam kad vidio, da bi kazna, izmišljena na brzu ruku i određena još prije nego su prokušana sva druga sredstva, postigla svoju svrhu. »Srdce je,« veli sv. Grgur, »neosvojiva tvrđava: samo ljubav i blagost mogu ga svladati«. Treba odlučnosti, da se postigne dobro i spriječi zlo, ali u prvom redu treba za to blagosti i opreza. Uztrajte u svojoj ljubaznosti, pa ćete vidjeti, da će vas dobri Bog učiniti gospodarima i najnepokornijih srdaca.

Što vam tu preporučam, jest, znam dobro, savršenost i ideal odgojne umjetnosti. Mnogi odgojitelji i učitelji, osobito ako su mladi, ne će o tom ni da čuju. Odklanjaju, da postupaju s djetetom onako, kako treba postupati. Skloni su kažnjavanju. Rezultat njihova rada jest taj, da ne postignu ništa. Ili klonu, ili uztraju u svom nerazboritom postupanju.

Ovakav postupak samo povećava zlo, stvara slabo razpoloženje i među najboljima, a odgojitelja prikazuje u očima gojenca nemoćnim.

Kao potvrdu ovoga, što vam rekoh, mogu navesti ono, što sam doživio. Često sam u svom životu sreo nepokorne duhove, koji su bili tvrdokorni i nepristupačni svakoj dobroj opomeni, za koje sam mislio, da se na njih može djelovati samo strogošću. Pa ipak sam uviek pobiedio samo ljubavlju.

Gdjekad nam se čini, da se koje diete nikako ne okorišćuje našim ukorima, dok je naprotiv ono u dnu svoga srdca spremno, da nas posluša. Pokvarili bismo sve, kad bi na pr. nesrećom naša nerazborita strogost zahtievala, da krivac, čim je pogriešio, smjesta javno moli za oproštenje. Mislite, dječak je uvjeren, da nije jako pogriešio. Treba znati, da je u njegovoj pogrješci bilo više lakomislenosti nego zlobe. Neki od tih razvikanih dječaka, koje sam pozvao k sebi i s njima postupao ljubazno, priznali su mi, da su tako radili jedino za to, jer su mislili, da ih je taj ili onaj poglavar zamrzio ili da ih progoni.

Iztražujući njihov slučaj s mnogo mira i zdušnosti, često sam došao do zaključka, da je njihova krivnja u neposlušnosti spala gotovo na ništa, pače da je niti nije bilo. Zato držim svojom dužnošću uztvrditi, da smo neposluhu stanovitih gojenaca krivi mi sami.

Koliko sam puta vidio, da oni, koji su najstrožije zahtievali mir, točnost, brzinu i sliepu disciplinu, nimalo nisu uvažavali savjete, što su ih dobivali od mene ili drugih poglavara. Učitelji, koji djeci ništa ne praštaju, sebi obično praštaju sve. Da naučimo zapoviedati, naučimo se najprije slušati te nastojmo, da nas djeca uzljube prije nego nas se boje.

Nu kad je potrebno kazniti — budući da se neke naravi mogu pokoriti samo strogošću — upotriebite kaznu bez i najmanjeg znaka strogosti. Ovu preporuku izrazujem u sliedećem obliku:

Izaberite za kažnjavanje najprikladniji čas

Sve ima svoje vrieme, kaže Duh Sveti. Evo zašto mora odgojitelj, koji se nađe pred bolnom potrebom, da kazni, izabrati pravo vrieme! Bolesti duše zahtievaju, da se lieče slično, kao i tjelesne bolesti. Nije ništa pogibeljnije nego dati liek u nezgodan čas. Razborit liečnik brižno izčekuje ugodan časak, kad će bolestnik biti kadar, da uzme pravi liek. Odgojitelj će također čekati, da dođe takav pravi časak, a odkriti će mu ga srdce, razsvietljeno dobrotom.

Evo, što je vrlo važno: počekajte, kad morate kazniti, da budete gospodari samih sebe. Nikad ne dopustite posumnjati, da je vaše strogo ponašanje nadahnuto zlovoljom ili srditošću, jer biste tada izgubili svoj ugled, a

Životinja ne ustaje na gospodara, jer joj pruža hranu, a psovači ustaju na Onoga. koji ih je stvorio i koji im sve daje.

kazna bi učinila više zla nego dobra. Sjetite se tom zgodom glasovite Sokratove izreke, koju je rekao svomu robu: »Da nisam srdit, izlemao bih te!« Ovi mali promatrači, t. j. naši pitomci, vjerujte mi, brzo odkriju iz jedva zamjetljiva uzbuđenja našega lica, što je povod revnosti, koja nas tako zagrijava: prava gorljivost za dobro ili neobuzdana srditost. Dostaje malenkost, da se izgubi korist naše kazne. Ma kako mladi bili, oni veoma dobro razumiju, da samo razbor ima pravo koriti ih. Drugo načelo, koje je isto tako dragocjeno, kao i prvo, glasi: Nikada ne kažnjavajte djeteta onaj tren, kad je pogriešilo. Bojati se je naime, da se ne bi uzjogunilo njegovo samoljublje, koje je nesposobno priznati svoju slabost, svladati svoju žestinu i uvidjeti pravednost kazne. Zato će još više zastraniti. Uviek treba dati krivcu vremena za razmišljanje; treba da uđe u se, da živo osjeti svoju krivicu te uvidi opravdanost kazne, koja će mu onda, i samo onda koristiti.

Ja imam uviek pred sobom način, koji je primienio naš Gospodin na sv. Pavla, kad je ovaj plamteći od srčbe i grožnje biesnio protiv kršćana. Ništa nije tako uspješno voditi nas u načinu, kako svladati buntovne volje, nego to vladanje Boga prema progonitelju. On ga ne obara odmah poslije njegova grieha, nego istom poslije duga putovanja, kojim je mogao do mile volje razmišljati o svome naumu daleko od svih onih, koji bi ga bili mogli sokoliti, da uztraje u griehu. Na putu u Damask bilo je najpovoljnije i mjesto i čas. Baš pred ulazom u grad javio se Pavlu Gospodin u svoj svojoj moći, s isto toliko blagosti, kao i auktoriteta. To je bio zgodni časak, koji je promienio značaj grješnika: progonitelj je ustupio mjesto apostolu naroda i posudi izabranoj. Naučite se iz ovog primjera, dragi moji, pa neka vaša razborita strpljivost, vaša spretna ljubav brižno traže časak, koji će biti zgodan, da se kazni onaj, koji zaslužuje.

(Sliedi nastavak)

Pomoćnice kršćana
(Dvanaesti prozor)

Uzroče naše radosti!
(Trinaesti prozor)

Sveta Marijo, moli za nas!
(Četrnaesti prozor)

Dvie majke

Imadem dvie majke
Na ovome tužnom svietu.
Jedna mi priča bajke,
A druga — slična je cvietu.

Jedna me redi i mazi
I majčinskom toplinom voli,
A druga na me pazi
I Boga za mene moli.

Jedna se za me pati,
Što ljubavlju srdca me rodi.
A druga, nebeska Mati,
Kroz put me trnovit vodi...

Vladimir

Diete modernog družtva

»Ako mogoše ovi i oni, zašto ne bih ja«. (Sv. Augustin).

Crkva se katolička nije nikada odrekla svetosti. Dapače svetost je jedna njezina bitna oznaka. Po svetosti se ona razlikuje od drugih kršćanskih crkava i razpoznaje se među njima kao prava Kristova crkva.

U katoličkoj je crkvi bilo uviek svetaca. Nijedan viek nije bio bez njih. Duh Sveti nije nikada prestao djelovati u svojoj crkvi.

I u naše moderno vrieme, kad se čini, da nas je i samo nebo ostavilo, kad su ljudi do koljena zaglibili u kruti materijalizam te ciene samo ono, što se vidi i pipa, a cinički odbacuju i preziru sve duhovne vrednote, pojavili su se — poput anđela s neba — brojni pojedinci, koji su posve prožeti duhom Evanđelja i starih kršćanskih vremena.

Ima ih i među mladeži.

Jedan od takvih, koga ćemo spomenuti u ovom broju Vjestnika, bio je mladić Stjepan Kasap.

Po narodnosti je Madžar. Rodio se u naše moderno vrieme: god. 1916. u Stolnom Biogradu (Szekesfehervar) od jednostavnih i veoma pobožnih roditelja. Nije bio jedinac. Od četvero braće i sestara bio je treći. Ni u čemu se nije razlikovao od ostale djece. Kao svi drugi, tako se i on rado igrao, rado pobjeđivao, znao biti nestašan, koji put i tvrdoglav. Krepost mu nije bila prirođena. Ako je htio biti dobar, morao se dobro svladavati. Dobri roditelji su ga marljivo podupirali u njegovu nastojanju. Majka je brižno i nježno čistila svaki korov iz njegove poletne duše, kadgod bi se pojavio u bilo kojem obliku. Dječaku je uz pomoć roditelja i vlastite dobre volje pomalo uspjevalo, da zagospodari svojom neobuzdanom ćudi.

Kad je svršio pučku školu, roditelji su ga dali u gimnaziju. I tu je morao težkom mukom osvajati visoki cilj, što ga je imao pred očima. U učenju nije bio među prvim đacima, a s obzirom na krepostan život, što ga je htio provoditi, dolazio je u sukob ne samo sa svojom vatrenom ćudi, nego i s družtvom, u kom se danomice kretao. Njegova jaka volja i tu je nadoknadila sve druge nedostatke. Za dvie godine pomakao

se među najbolje đake.

»Rieč Božja upravlja mojim radom i savjestnim izpunjavanjem dužnosti«, tako je kao đak zapisao u svoj dnevnik.

Već je u najranijoj mladosti stupio u redove Katoličke Akcije i nastojao doći u najneposredniju Isusovu blizinu. Uz ljubav prema Spasitelju, prema Rieči Božjoj, koja je postala čovjekom i prebivala među nama, osobito je u njegovu srdcu cvala pobožnost prema Bl. Djevici Mariji. Bio je i član Marijine Kongregacije i vršio je u njoj službu tajnika.

Nije trpio, da se u njegovu družtvu vrieđa čednost, pa bilo to i u šali. Drugovi su dobro poznavali njegovu osjetljivost, pa su se čuvali, da ne bi u njegovoj nazočnosti izgovorili koju ružnu rieč. Unatoč ove strogosti, kad se radilo o griehu, znao je svojom milinom i ljubkošću sve drugove privući k sebi.

Među njegovim je suučenicima u samostanskoj školi bio običaj, da izaberu jednoga između sebe, koji će u ime sviju prinositi na oltar molitve i molbe. Svi su đaci, njegovi drugovi, osjećali, da će ovu liepu službu najdostojnije i najsavjestnije vršiti Stjepan Kasap. Osjećali su, da su im molbe u njegovim rukama najsigurnije i da je on najbliži Isusu.

Josip je bio neobično veseo i razigran mladić. Volio je družtvo i igru. U svim je igrama bio gotovo uviek prvi. Kao gimnazijalac bio je poznata »športska zviezda«. U raznim je športskim natjecanjima dobivao prve nagrade. Dobivao je odlikovanja iz bronza, srebra i zlata. Kad je imao 17 godina, bio je športski prvak u cieloj svojoj okolini Bio je dete svoga vremena, i sve ga je zanimalo. Ipak je bio njegov duh mnogo jači nego njegovo tielo. Nije se nikada uznosio nad drugove radi svojih uspjeha i tjelesnih sposobnosti.

Šport mu je pomogao, da ojača ne samo tielo nego i volju. Jakom voljom gospodario je i vladao svim strastima i tjelesnim nagnućima, tako da se za njega može reći, da je s ovoga svieta ponio onako čistu i neokaljanu dušu, kakvu je dobio na dan svoga krštenja.

Brani nas od neprijatelja
(Petnaesti prozor)

U času smrti nas primi!
(Šestnaesti prozor)

Još nije izrađen nijedan od ovih prozora Svaki čeka svoga dobrotvora. Koji će biti Vaš?

Ostao je ljiljanom, što ga je ubrala jedino ruka Božja.

Već je u mladim godinama maštao, kako će jednom postati svećenik. Kad je došlo vrieme, da se odluči, podvostručio je svoje molitve. Nakon dugog razmišljanja, pošto je upoznao volju Božju, odlučio je, da će postati isusovac. U tu svrhu stupio je u isusovački noviciat »Manrezu« blizu Budimpešte. Pr-

ve je utiske izrazio ovim riečima u svom dnevniku: »Gospodine, veselim se, što si me doveo u ovo dobro družtvo... Daj mi, Bože, snagu, da im budem sličan«.

U noviciatu nastoji biti što savršeniji. Duša mu je vedra i razpoložena, cieli je dan zaokupljen molitvom, mišlju na Boga. Mislio je na sve ljude i svima je htio koristiti svojom molitvom: roditeljima, dušobrižnicima, svojim profesorima, drugovima, grješnicima. Molio se za nakane svete crkve, za svoj narod, za proširenje kraljevstva Božjega.

Osobito je volio biti u blizini presv. Oltarskog Sakramenta. Često je dugo boravio u kućnoj kapelici, gdje je klečao zaduben u unutrašnju molitvu.

Nije ni osjećao, da će njegov život brzo ugasiti i da će morati još mnogo trpjeti. Kad je već bio duševno dosta jak, Bog mu je poslao jednu veliku kušnju, zadnju u životu, u kojoj se Stjepan pokazao pravim junakom. Bog mu je mladu poslao jednu težku bolest. Cielo mu tielo pokriše iznenada gnojni čirovi. Od glave do pete sve sami čirovi. Trebao se podvrći bolnim i opasnim operacijama. Groznica ga neprestano tresla. Bolest je trajala više mjeseci. Ipak je sačuvao vedrinu duha misleći uviek na Boga. Jedan bolničar je zapisao: »Tielo mu je bilo bolestno, ali mu je zato duša bila zdrava i jaka. Nikad nisam čuo, da se potužio.«

Ni u najvećim bolovima nije zaboravio na druge. Svoje pakete, što ih je dobivao od kuće u velikom broju, dieli u bolnici drugima. Težkim bolestnicima tumači tajne svete vjere i pripravlja ih na smrt. Svomu izpovjedniku povjerio je tajnu svoga junačkog držanja. Svaki je dan molio »Tebe Boga hvalimo«, da pokaže Gospodinu Bogu, kako se slaže s njegovom svetom voljom.

Zadnje je dane proveo kod kuće uviek želeći, da se vrati u dom redovničkog noviciata. Želja mu se nije izpunila. Bolest se pogoršavala. Uviek je, a osobito posljednju noć, držao križ u ruci, promatrao ga i plakao od uzbuđenja. Zadnje rieči bile su upućene njegovim roditeljima: »Neka Bog bude s vama. Tamo gore ćemo se vidjeti. Nemojte plakati, jer je ovo moj nebeski rođendan«. Ove je rieči napisao na papir par trenutaka prije nego je otišao pred nebeskog sudca.

Nakon njegove smrti pokazalo se, koliko ga je sviet ljubio. Na vječni ga je počinak odpratio ogromni sprovod. Ljudi su se gurali oko liesa, da mu se približe i da ga se dotaknu kojim svetim predmetom. Počeli su ga odmah štovati kao svetca.

Kratko vrieme prije smrti mladi je novak obećao, da će iz neba bogato naplatiti ljudima sva ona dobra, što su mu ih izkazali za života. Mnoge milosti i ozdravljenja, koja su se dogodila na njegov zagovor, svjedoče, da je održao svoje obećanje. Ima već pribranih preko 6000 slučajeva, gdje ljudi tvrde, da im je u raznim nezgodama i bolestima pomogao dobri mladi novak. Očito je, da Bog želi proslaviti ovog mladića i dati nam ga za zagovornika u nebu.

Josip je Kasap umro mlad, 17. prosinca god. 1935. u dvadesetoj godini života. Neka nam, mladima i starima, bude u ovim težkim, crnim danima svietlim primjerom, koji će nam pokazivati put u nebo.

Ako je svatko kovač svoje sreće, onda su psovači kovači narodne nesreće.

Pas ne laje na gospodara, osim ako pobiesni. A što je onda čovjek, koji psuje Boga?

Nema ništa groznije od psovke; svaki drugi grieh, uzporeden s psovkom, manji je. **(Sv. Jeronim)**

Nikako manje ne griješe oni, koji proklinju Isusa Krista, nego oni, koji su ga nekoć na zemlji propeli. **(Sv. Augustin)**

Psovka je »govor smrti« (Crkv. 23. 15).

U sjeni svetoharništa

U malome hramu
Pred oltarom svetim
U večernji suton
Pred Gospodom klečim.

Srdce kuca brže,
Nestaje mu daha,
Žiće cielo drhće
Od svetoga straha.

Čudno mi se čini,
Moj veliki Bože,
Da svemira Tvorac
Pred mnom stajat hoće!

Um to moj ne shvaća,
Al zbog vjere svete,
Lako mi je svladat
Sumnje, boli, sjete.

Zato, dragi Bože,
Molim Ti se smjerno,
Daj, da Tebe ljubim
Vieк Ti služeć vjerno.

I da poslije smrti
Iz tog bolnog vaja
Mognem gore doći
Sred Tvog zagrljaja.

Ivo

Mučenica od 13 godina

Odkada se Tu Duc uzpeo na priestolje u Anamu (1848.), život kršćana u njegovu kraljevstvu postade sličan životu prvih Kristovih sljedbenika. Još se nijesu pravo oporavili od zadnjeg progonstva kralja Minh-Menha, koje je trajalo dvadeset godina, kad se eto opet počeše skrivati, da tajno obavljaju svoje vjerske dužnosti. Svi redom: biskupi, svećenici, katehisti i vjernici bježahu u najzabitnija mjesta, da se sakriju pred okrutnim kraljem.

Tu Duc je izgledao u početku blag, ali se kasnije oborio na kršćane više od svih svojih predčastnika. Njegovo progonstvo može se po svom biesu i okrutnosti uzporediti s Neronovim.

U gradu Than Hoa, sjedištu najljepše provincije, bijahu u tamnici građani svih staleža samo zato, jer su bili kršćani. Mandarinovi tajnici, vojnički častnici i plemići bijahu u istim verigama s priprostim seljacima i radnicima. Najslabiji su vjernici bili obično među visokim i bogatim krugovima, koji su, da ugode kralju, odpadali od vjere. Ali kralj im često puta nije vjerovao, te ih je zadržavao i dalje u tamnici na njihovu vlastitu sramotu.

U zatvoru bijaše i jedna trinaest-godišnja djevojčica, imenom Dan, koju su zatvorili vojnici zajedno s njezinim otcem, majkom i starijom sestrom. Bio je običaj, da vlastita obitelj hrani onoga svoga člana, koji se nalazio u zatvoru, i to sve do osude.

Budući da je ciela obitelj Dan bila u zatvoru, morali su svi izkušati strahote gladi nemajući nikoga, tko bi se pobrinuo za njihovo uzdržavanje... Kroz dvie godine živjeli su samo od onoga, što su dobivali od drugova u tamnici. Ali jednoga dana odpade od vjere majka i starija sestra. Htjele su se pošto

po to vratiti kući i osloboditi se gladi. Bojale su se mukâ, koje su ih još čekale.

Dan je bila najmlađa, te na nju pade mandarinovo oko, koji je njezinim odpadom htio uzdrmati uztrajnost drugih. Stavili su djevojčicu u njegovoj nazočnosti na najstrašnije muke, ali ona ostade postojana kao klisura. Kad se vratila u zatvor, napadoše je odpadnici, zašto se nije pokorila mandarinu. Ona im odgovaraše: »Zar da se odrečem svoga Boga? Nikada!« Mnogi su se divili njezinu junačtvu i povodili se za njom.

Jednoga dana upita je kršćanski poglavica Nen, koji se također nalazio u zatvoru, kako može podnositi udarce indijske trske, koja je urezivala brazde po tielu. (Indijska trska je elastična šiba, debela kao mali prst i dosta duga. Da se ne bi prelomila kod šibanja, krvnici bi vršak trske razrezali na četiri diela i zatim ih čvrsto povezali užetom, tako da je sami vrh postao teži od ostalog diela. Muke, što ih je izazivala trska, ne mogu se opisati). Djevojčica odgovori, da dobro osjeća bolove od batine, ali se napreže, da ne misli na njih, nego da sve svoje misli obraća na omiljelu molitvu, koju je bez prekida ponavljala za vrieme mučenja. Njezina molitva glasila je ovako: »Bacam se pred tvoje noge, o Gospodine, koji si stvorio nebo i zemlju, sve stvari, i mene, da ti se mogu na ovom svietu klanjati. Moja je najveća dužnost, da vjerujem, zato si poslao na zemlju svoga Sina, drugu Osobu presv. Trojstva, Isusa Krista, koji je bio mučen i umro, da mene oslobodi od pakla. Sad je došlo vrieme, da se ja pokažem! Zar ne ću trpjeti za Onoga, koji me je tako ljubio? Hoću, hoću, Gospodine! Od danas sam uviek spremna trpjeti. Neka me radi vjere spale i bace u okove. Neka me osude na težak rad i bace u zatvor, neka me razstave od roditelja, dovedu pred iztragu ili metnu na mučila sve do smrti, — ja sam čvrsto uvierena, da sva ta zlostavljanja i krvoločtva, što ih upotriebe protiv mene, ne će biti ništa, ako ih izporedim s mukama, što ih je naš Gospodin Isus Krist podnio za naše griehe. Čvrsto također vjerujem, da će muke jednom proći, a nagrada, koju mi Bog pripravlja u nebu, bit će vječna«.

»Molim Te, dakle, Gospodine, daj mi jakosti i uztrajnosti, da mogu srdčano podnieti muke i da radije pretrpim smrt, nego li da odpanem od tvoje svete vjere«.

Jedan tragični događaj zapečatio je sudbinu kršćana.

Jednoga dana, kad je mandarin Thin postavio malu Dan pred iztragu biesno napadajući istine katoličke vjere, neki je odpadnik razjaren gledao muke djevojčice te dovikne biesno mandarinu: »Ti si mi junak, koji mučiš diete! Reci mi, kad bi danas ili sutra došle u luku francuzke lađe te izpalile koji topovski hitac, ne bi li ti bio prvi, koji bi pobjegao u gore?«

Mandarin se razbjesnio i zapovjedio, da se drzniku smjesta odsieče glava. To je međutim imalo za njega slabe posljedice. Budući da je izrekao smrtnu kaznu bez kraljeva ovlaštenja, kralj mu je oduzeo službu i poslao ga u boj protiv Francuza, koji su tada pokušavali zauzeti luku Hue.

U prvom napadaju topovska mu je kugla razmrskala glavu. Mandarin, koji je nasliedio Thina, bio je čovjek blag i prijazan, ali je baš radi toga morao prepustiti mjesto nekom Tuongu, pravoj zvieri u čovječjem tielu.

Taj odmah poče raditi tako krvoločno protiv jadnih kršćanskih zatočenika, da je ubrzo stvorio od njih odpadnike i... mučenike. Među drugima i otac Danin nije mogao više podnositi muka, zato je odlučio, da će odpasti od vjere. Kakvo silno iznenađenje i razočaranje za njegovu kćerku!

»Tri godine si uztrajao, a sada hoćeš odpasti«, govoraše mu mala. »Ne znači li to uništiti sva dobra djela, što si ih težkom mukom stekao u tamnici? Nije li tisuću puta bolje umrieti, nego li zatajiti dobroga Boga? Što ćeš dobiti, ako ga zatajiš?«

Ali starac nije slušao svoje svete i junačke kćerke, nego je na prvo pitanje zatajio Boga. Kad je odlazio iz tamnice, približio se kćerki, da je pozdravi, ali

mu ona dobaci: »Zatajio si Boga, zato te ne priznajem više svojim otcem!«

Tuong je pozvao u sudnicu i nju. Stavio ju je pred strašne muke, da bi uzdrmao njezinu uztrajnost, ali sve uzalud. Pod udarcima indijske trske mala se onesviestila, i odnesoše je natrag u zatvor. Dva dana nakon toga bi opét dovedena pred sudce. Opet se onesvijesti pod težinom novih muka. Krvnici je ostave pred ogradom na hodniku misleći, da je mrtva. Tamo je nađe neki kršćanin i odnese na njezin ležaj u tamnicu. Bila je sva izprebijana. Tielo joj je bilo jedna živa rana. Živjela je još petnaest dana u strašnim mukama, ali s njezinih usana nije se čula ni jedna pritužba.

Umrla je kao i ostali mučenici slaveći Gospodina u najstrašnijim mukama.

Bog je brzo osvetio svoju malu mučenicu. Tuonga je nenadano zadesila neka čudnovata bolest. Tielo mu se razpadalo od strašnih rana. Uzalud je pokušavao sva moguća sredstva, da ozdravi. Nisu mu pomogle niti molitve kršćana, kojima se preporučivao, da mole za nj. Svi su ga izbjegavali. Samo jedna između njegovih žena usudila se ostati kraj njega u smrtnom času. Poslije smrti zabiše mu tielo u čvrstu škrinju, ali kad su htjeli, da je podignu i ukrcaju za Hue, razpuče se od jakog plina, koji se sabrao u njoj uslied razpadanja gnjilog tiela. Morali su se pobrinuti za jaču i veću škrinju. U luci su metnuli mrtvački lijes na barčicu, ali ova ne dođe na određeni cilj, nego potonu u morskoj dubini, pogođena osvetom Božjom.

Svećenikov blagoslov

Ovaj se događaj zbio u Južnoj Americi. Neki je kršćanin više puta molio salezijanskog misionara iz Kujaba (Matto Grosso, Brazilija), da bi blagoslovio njegova već odraslog sina, jer da ga je obsjela neka sablast.

Kad je spomenuti misionar bio na misijskom putovanju, imao je priliku, da opet razgovara s čovjekom, koji mu je preporučivao svoga sina. »Pošto smo ga upitali za zdravlje njegove obitelji«, pripovieda misionar R. L., »stao je odmah jadikovati nad nesrećom svoga najstarijega sina. Taj je živio u blizini otčinske kuće, gdje je stekao liep imutak i sagradio si kuću, ali nije bio u njoj sretan, jer ga je po pripoviedanju njegova otca mučio zao duh. Ovaj da galami po cieloj kući, tako da ga je strašno slušati. Pravo je čudo, što mu sin i njegova obitelj nisu već umrli od straha.« Otac je misionar slušao pripoviedanje zabrinutog otca i obećao, da će mu pomoći svojim svećeničkim blagoslovom, ako se uistinu radi o zlom duhu. Sve mu se to naime činilo nevjerojatnim i mislio je, da se radi o bolesti živaca i mašte. Više je dana obavljao u selu svoj misionarski posao, a da nije imao vremena baviti se pitanjem zloga duha. Kad je svršio svoj misijski posao, htio se pozdraviti i s onim nesretnim otcem, koji je bio zabrinut za budućnost svoga sina, ali ga ovaj poče opet salietati: »Velečastni, dođite još u kuću moga sina, da iztjerate iz nje đavla.« Misionar pristade. Sjetio se rieči sv. Pisma, da se ovaj rod ne izgoni nego postom i molitvom, te se preporučio Bogu i podvrgao postu. Bio je sparan ljetni dan. Težka je omara ležala nad okolinom, a na nebu ni traga kakvom oblačiću. Svi su prisutni odpratili svećenika do kuće, u kojoj da se nalazi đavao.

Napokon stigoše na određeno mjesto. Misionar je dojašio na konju pred kuću. Pred njega izađe mladi par, da ga pozdravi. »Gle, sine«, reče starac, »to je velečastni, koji će izgoniti đavla«. »Hvala Bogu«, što ste došli«, odgovori mladić i pozove svećenika u sobu. Dok su ostali privezivali konje za drveće i glasno se molili, metnuo je misionar štolu preko vrata i šutke ušao u kuću. Tek što je prekoračio kućni prag i izmolio crkvenu molitvu, nastade nad njegovom glavom silni prasak. Limeni se krov pomaknuo sa zida. Neka ga tajna

sila bacila gotovo jedan metar na stranu. Ljudi se vani prestrašiše i pobjegoše. Konji se odtrgoše i počeše divlje bježati, tako da su ih jedva uhvatili. Mladi je kućni gospodar bio duboko dirnut. Došavši k sebi reče: »Otče, više ga nema. Zahvali se Bogu i blaženoj Gospi«. Odsada je obitelj živjela u miru.

MARIJIN DVOR — DARUVAR

Nova školska godina u našem učilištu već je odavna u punom jeku. Obična trodnevnica za početak školske godine, koju nam je propovjedao naš velečastni školski savjetnik, ulila nam je novu snagu i oduševljenje, te se odvažno prihvatismo posla. Nema tu šale, kad se dvanaest mladih sila upre i uhvate u koštac s naukom. Trud i napor svakako su potrebni, jer se znanje, taj svećeniku prieko potreban osmi sakrament, kako ga naziva sv. Franjo Saležki, ne prima lako, već ga valja mukom steći.

U mnogom radu vrieme nam brzo prolazi. Berba kod prečastnog gospodina župnika Etingera prekinula je za jedan dan jednoličnost. Dan je bio sretno izabran. Sunce je punim sjajem obasjavalo ubavu daruvarsku kotlinicu. Zaboravili smo na knjige i brige i dali se na posao. Kakav previše zagrijani klasičar možda se sjetio prigode Horacijeve ode, čuvstveni Međimurac djedovske gorice Mlieti, a govorljivi Dalmatinac vinogradnog obronka. Te su uspomene samo pospješile dobro razpoloženje. Proveli smo dan u šali, radu i veselju. Odmoreni, okrijepljeni i nasmijani vratismo se u predvečerje kući, da se sliedećih dana opet zadubimo u knjige.

Imendan prečastnog gospodina ravnatelja svečano smo proslavili. Uložili smo sve sile, da naša odanost i zahvalnost prema dragom nam poglavaru dobije tog dana dostojan izražaj. I brojni suradnici i uradnice iz okolice pridružiše e nama, da čestitaju. U velikom su broju pribivali crkvenoj svečanosti. Za svečane Mise poldanice, koju je odslužio svečar, pjevao je zbor klerika i djčaka. Poslije podne, nakon sastanka suradničtva, bila je priredba u školskoj dvorani. Svirao je naš tamburaški zbor. Dva kupleta, što su ih nakon čestitaka i pjevanja izveli dječaci naše pučke škole, i igrą koja je sliedila, nasmijaše gledaoce do suza.

Ni blagdan Krista Kralja nije prošao nezapaženo. Misao kraljevstva Kristova na zemlji i naša ljubav prema misijama našle su izraza u skromnoj akademiji, koju smo tog dana priredili. Nadamo se, naime, da će se Gospodin udostojati, da također iz naše sredine pozove po kojeg radnika na žetvu nepreglednih misijskih polja.

To je u glavnim crtama naš vanjski život. Nutarnji je šarolikiji i skroviti. Služba Božja, škola i spremanje na naše buduće i veliko i plemenito poslanje neprestano se izmjenjuju. U sjeni svetohraništa crpemo snagu i pouzdanje, kad nadođu težkoće i žrtve. Tu je izvor onog neizrecivog mira, koji vlada u našim srdcima, premda u svietu, oko nas i nad nama biesni oluja i kosi smrt.

Psovka nije samo narodna sramota nego i strašni grieh, jer se njom vrieda neizmjerno Božje Veličanstvo.